

Č. 12.940.

Čelední věci: I. O nárocích veřejných nemocnic proti osobám povinným hraditi ošetrovací náklady podle předpisů čeledního řádu č. 11/1866 z. z. čes. přísluší rozhodovati politickým úřadům. — II. Tyto nároky nepodléhají promlčení. — III. Pro povinnost hospodáře, starati se podle § 20 cit. čeledního řádu o léčení a ošetřování čeledína, který onemocněl za trvání služebního poměru, po dobu 4 neděl, bylo lhotejno, byla-li před uplynutím této lhůty dána výpověď či ne.

(Nález z 14. června 1937 č. 18.012/34.)

V ě c: Dr. Theodor S. v Liberci proti rozh. zem. úřadu v Praze z 9. března 1934 o náhradě léčebného podle čeledního řádu.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Výměrem okr. úřadu v Liberci z 22. února 1933 bylo rozhodnuto, že st-l je podle ustanovení § 20 zákona č. 11/1866 z. z. povinen zaplatiti správě všeobecné veřejné nemocnice v Liberci částku 64.50 Kč jako ošetrovací výlohy spojené s léčením služky Berty H. ve všeobecné veřejné nemocnici v Liberci za dobu od 5. do 7. prosince 1923.

Zem. úřad v Praze nař. rozhodnutím částečně vyhověl odvolání všeobecné veřejné nemocnice v Liberci a vyslovil, že st-l jest povinen nahraditi správě této nemocnice částku 580.50 Kč jako náhradu výloh vzešlých ošetřováním Berty H. ve dnech od 5. do 31. prosince 1923. Naproti tomu nepřiznal zem. úřad jmenované nemocnici nárok na náhradu částky 21 Kč za ošetřování jmenované 1. ledna 1924.

O stížnosti uvážil nss:

Především dlužno se vypořádati s námitkou vytýkající nekompetenci politickým úřadům, a to bez ohledu na to, byla-li námitka ta vznesena v řízení administrativním čili nic, ježto ke kompetenci je přihlédnouti z povinnosti úřední.

Na sporu jest otázka ošetrovacích výloh podle § 20 čeledního řádu pro Čechy ze 7. dubna 1866 č. 11 z. z., podle něhož hospodář je povinen starati se o léčení a ošetřování čeledína, resp. služebné po dobu nejméně 4 neděl. Již z tohoto ustanovení samého je viděti, že zákonodárce tu sleduje ochranu pracující třídy pro případ nemoci, dávaje ji tak pod ochranu veřejnoprávní. Uváží-li se pak, že veřejné nemocnice jsou humanitní ústavy, plnící úkoly veřejné správy, že tyto ústavy jsou uvedeny v úzký vztah ke státní neb autonomní správě a že ošetrovací výlohy, jež se mají platiti veřejné nemocnici, jsou pevné, úředně schválené poplatky, jichž placení se má díti k zajištění veřejných zdravotních účelů, třeba nároky veřejných nemocnic proti osobám povinným hraditi náklady ošetrovací podle předpisů veřejnoprávních, tedy i podle předpisů citovaného čeledního řádu, uznati za nároky náležející do oboru práva veřejného, o nichž přísluší nalézati politickým úřadům (argum. čl. 7 org. zákona č. 125/1927 Sb.; srov. Budw. 3125/1886, 5262 A/1902, Boh. A 2062/23 a 3819/24). Nemá tedy stížnost pravdu, tvrdí-li, že ve věci je příslušný soud.

Stejně bezdůvodná je námitka, že pro posouzení sporného případu není směrodatné ustanovení § 20 čeledního řádu, nýbrž ustanovení § 150 novely III. o. o. zákoníka, k němuž náleží §§ 1156 a násl. o. o. z. Ustanoveními těmi prý je pozměněn § 20 čeledního řádu. Paragraf 153 novely k obecnému zákoníku občanskému z 19. března 1916 č. 69 ř. z. zní: »Ustanovení § 150 neplatí o služebním poměru osob, jež jsou ustanoveny za úředníky nebo zřízence dvora, státu, státního ústavu, země, okresu, obce nebo veřejného fondu, pokud nejde o služební poměr vzešlý ze smlouvy soukromého práva. *D o t č e n y n e j s o u* zvláštní zákonné předpisy, jež platí o určitých služebních poměrech, obzvláště předpisy obecného horního zákona, živnostenského řádu, *s l u ž e b n í c h a č e l e d n í c h ř á d ů*« Z toho je patrné, že, dovolává-li se st-l pro své stanovisko § 150 novely III. o. o. zákoníka, činí tak proti jasnému znění zákona. St-l nic nemůže pro svůj názor vytěžiti ani z dalšího odstavce § 153, kde se praví: »Pokud ve zvláštních zákonných předpisech daných pro určité služební poměry nejsou obsažena ustanovení o služební smlouvě, buď užito ustanovení § 150.« Neboť čelední řád je právě takovým zvláštním zákonným předpisem, daným pro určité služební poměry, kde jsou obsažena ustanovení o služební smlouvě.

Dále stížnost namítá, že povinnost hospodáře platiti léčebné výlohy se zakládá na služební smlouvě. Není-li tu již služební smlouvy, nemůže zřejmě býti řeči o takové povinnosti. Služební smlouva podle stížnosti může býti ukončena též propuštěním podle § 27 čeledního řádu nebo výpovědí podle § 26. K námitce té sluší uvést, že podle § 20 odst. 1 čeledního řádu je hospodář povinen starati se o léčení a ošetřování čeledína. Podle 2. odstavce, trvá-li nemoc déle čtyř neděl a byl-li čeledín po projití toho času ze služby propuštěn, má se s ním za podmínky tam uvedených naložiti tak, jako s onemocnělým chudým. Z ustanovení toho vyplývá, že povinnost hospodářova starati se o léčení a ošetřování čeledína, který onemocněl za trvání služebního poměru, pomíjí teprve po 4 nedělích za podmínky tam uvedené a že je lhostejno pro posouzení této otázky, byla-li dána před uplynutím této čtyřnedělní lhůty výpověď čili nic. V tomto případě je nesporno, že Berta H. onemocněla 5. prosince 1923. Než potom, dozrává-li sám st-l, že dostala výpověď ke dni 8. prosince 1923, onemocněla ještě za trvání služebního poměru a je tedy st-l povinen se starati o její léčení a ošetřování do konce prosince 1923. Potom ovšem je pro posouzení tohoto případu irelevantní, obdržela-li skutečně ke dni 8. prosince 1923 výpověď čili nic, a odpadá tudíž potřeba se zabývatí námitkami týkajícími se výpovědi.

Zbývá se vypořádati s námitkou promlčení. Svrchu bylo dovozeno, že nárok veřejné nemocnice na ošetrovací výlohy je nárokem veřejnoprávním. Jako takový by se promlčel jenom, kdyby to zákon výslovně připouštěl. Ježto však takového speciálního předpisu o promlčení není, nutno míti zato, že nárok ten promlčení nepodléhá (srov. Boh. A 10.417/33, 12.258/36).